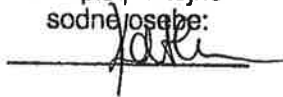

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

UPRAVNO SODIŠČE RS, LJUBLJANA

6.4. 2023

Podpis pristojne
sodne osebe:

REPUBLIKA
SLOVENIJA
UPRAVNO
SODIŠČE

I U 1954/2020-38

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je v senatu, ki so ga sestavljali višja sodnica in sodnika mag. Barbara Fajdiga kot predsednica ter dr. Damjan Gantar in Jure Likar kot člana,

ob sodelovanju pravosodne svétnice Martine Greif kot zapisnikarice,

v upravnem sporu tožeče stranke:

zoper toženo stranko:

REPUBLIKA SLOVENIJA, ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Dunajska cesta 22, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja**,

o **tožbi** zoper odločbo Ministrstva za infrastrukturo št. 090-12/2020/3 z dne 14. 10. 2020 in odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-249/2020/8 z dne 18. 11. 2020,

na seji **6. aprila 2023**

RAZSODILO:

- I. Tožbi se ugodi in se odločba Informacijskega pooblaščenca št. 090-249/2020/8 z dne 18. 11. 2020 odpravi ter se zadeva vrne toženi stranki v ponoven postopek.
- II. Tožena stranka je dolžna povrniti tožeči stranki stroške postopka v višini 313,50 EUR, povečane za 22 % DDV v roku 15 dni od vročitve te sodbe, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

OBRAZLOŽITEV:

1. Prvostopenjski organ je z izpodbijano odločbo zavrnil zahtevo tožeče stranke za posredovanje podatkov o številu, vrsti, tehničnih specifikah ter lastništvu tovornih vozil, tovornih prikolic in avtobusov, ki so v lasti pravnih oseb in samostojnih podjetnikov. V obrazložitvi odločbe je navedeno, da je tožeča stranka vložila zahtevo za posredovanje navedenih informacij. Pri svoji odločitvi se prvostopenjski organ sklicuje na to, da z zahtevanimi informacijami ne razpolaga. Prvostopenjski organ ne izdeluje zbirnih statistik, ki bi vsebovale take podatke. Zbirno statistiko navedenih podatkov bi moral prvostopenjski organ naročiti zunanjemu pogodbenemu vzdrževalcu evidence registriranih vozil in jo tudi plačati, organi, ki so zavezanci po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ) pa so dolžni omogočiti dostop le do že obstoječih informacij in niso dolžni ustvariti dokumenta ali pridobiti oziroma vzpostaviti dokument, ki ga v času zahteve nimajo.
2. Tožeča stranka se je zoper prvostopenjsko odločbo pritožila, drugostopenjski organ pa je pritožbo zavrnil. V svoji odločbi med drugim navaja, da je predmet pritožbenega postopka vprašanje, ali prvostopenjski organ razpolaga z navedenimi podatki oziroma ali je priklic zahtevanih podatkov možen iz Evidence registriranih vozil. Tožena stranka je ugotovila, da prvostopenjski organ ne razpolaga s temi podatki. Prvostopenjski organ je v dopisu pojasnil, da Evidenca registriranih vozil ne omogoča "avtomatizirane, t. i. na klik" priprave in izpisa podatkov brez nujno potrebnih informacijskih baznih znanj in dodatnih finančnih sredstev, saj bi moral prvostopenjski organ zahtevane podatke posebej naročiti in plačati zunanjemu vzdrževalcu Evidence registriranih vozil. Evidenca registriranih vozil ne omogoča filtriranja podatkov na način oziroma po kriterijih, kot to zahteva tožeča stranka. Po mnenju tožene stranke bi moral prvostopenjski organ, da bi pridobil zahtevane informacije, zbirati informacije, analizirati zadeve ter ustvariti novo zbirko po kriterijih prosilca, česar pa v okviru obveznosti po ZDIJZ ni dolžan storiti. V konkretnem primeru to predstavlja

ustvarjanje novega dokumenta. Do drugačnega zaključka v konkretnem primeru ne morejo pripeljati niti kriteriji ugotavljanja obstoja dokumentov oziroma podatkov, kadar gre za dokumente oziroma podatke o računalniških bazah. V skladu s tem pristopom mora biti priprava zahtevanega dokumenta iz računalniškega sistema za organ relativno hitra in enostavna. Če pa je za ustvarjanje novega dokumenta potreben nesorazmeren vložek časa in truda pa tudi, ko se dokumenti nahajajo v računalniških bazah, kot je to v konkretnem primeru, priprava takšne zbirke predstavlja ustvarjanje novega dokumenta.

3. Tožeča stranka v tožbi navaja, da je v skladu s prvim odstavkom 62. člena Zakona o motornih vozilih prvostopenjski organ vse zaprosene podatke dolžan voditi v elektronski obliki. Podatke, ki jih je dolžan voditi v navedenih evidencah, specificira 63. člen Zakona o motornih vozilih. Gre za informacije iz delovnega področja prvostopenjskega organa, prav tako pa prvostopenjski organ s temi informacijami razpolaga v obliki evidence, ki jo je dolžan voditi po zakonu. Tudi če bi moral prvostopenjski organ narediti posebno zbirno statistiko iz obstoječe evidence, bi bilo treba zahtevi ugoditi, saj bi šlo pri pridobitvi navedenih podatkov le za priklic dela podatkov iz evidence kot že obstoječe baze podatkov, kar je mogoče storiti z minimalnimi stroški in minimalnim obsegom dela ustrezno usposobljene osebe za uporabo računalniške baze. Vse stroške takšnega priklica bi se lahko naložilo tožeči stranki, ki je izrecno zapisala pripravljenost, da pokrije nastale stroške ne glede na višino. Sodišče je že večkrat opozorilo na to, da priklic obstoječih podatkov iz računalniške baze ne pomeni ustvarjanja novega dokumenta, če je takšen priklic mogoče opraviti enostavno in hitro, kar pa je v konkretnem primeru mogoče. Neznanje prvostopenjskega organa ne predstavlja pravno dopustnega razloga za zavrnitev zahteve za dostop do informacij javnega značaja. Zahtevk tožeče stranke ne bi posebej vplival na siceršnje delo organa prve stopnje. Podatki naj bi se nahajali pri organu prve stopnje v obliki Excel tabel, torej računalniškega programa v splošni in razširjeni uporabi, ki omogoča enostaven in hiter priklic podatkov po različnih filtrih in kriterijih brez posebnih težav in stroškov. V takšnem formatu prvostopenjski organ zahtevane podatke že objavlja na spletni strani, pri čemer so zabrisani podatki o lastništvu vozil, torej bi bila iz teh podatkov oziroma te baze podatkov v Excel dokumentu glede na zahtevo tožeče stranke potrebna le filtracija podatkov glede lastništva vozila. Takšna filtracija je možna brez težav in posebnih stroškov ter jo je mogoče hitro izvršiti z ustreznim znanjem računalniškega programa Excel. S tem v zvezi tožeča stranka predlaga postavitve izvedenca računalniške stroke. Neutemeljeno je stališče v drugostopenjski odločbi, da naj bi dejstvo, da Evidenca registriranih vozil ne omogoča filtriranja podatkov na način, kot to zahteva tožeča stranka, bilo razvidno iz zaslonskih slik te evidence. Tožeča stranka s temi zaslonskimi slikami ne razpolaga in ji ni bilo omogočeno, da bi se z njimi seznanila. Z ničemer ni izkazano, da bi moral prvostopenjski organ pridobiti informacije, ki so bile predmet zahteve, izbrati, analizirati in ustvariti novo zbirko po kriterijih zahteve. Vsi podatki so že pridobljeni in zbrani in tudi že

analizirani in vključeni v obstoječo zbirko. Prvostopenjski organ bi moral zahtevane podatke le priklicati iz obstoječe baze. Že na ravni Evropske unije je bilo ugotovljeno, da informacije javnega sektorja predstavljajo izjemen vir podatkov, ki lahko prispeva k izboljšanju notranjega trga ter k razvoju novih aplikacij za potrošnike in pravne subjekte, te informacije pa morajo biti dostopne in dosegljive javnosti brez nepotrebnih ovir, pri čemer se tožeča stranka sklicuje na Direktivo (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta. Potrebna filtracija glede na lastništvo (pravne in fizične osebe) ne predstavlja nič drugega kot priklic podatkov iz obstoječe baze podatkov oziroma dokumenta, ki pri organu že obstaja. Glede na dejstvo, da se vsi podatki iz Evidence motornih vozil očitno nahajajo v obliki Excelovih preglednic kot izpisi iz evidence motornih vozil, priklic zahtevanih podatkov ne bi smel predstavljati nikakršne težave. Tožena stranka kot pritožbeni organ se v svoji odločbi, s katero je zavrnila pritožbo tožeče stranke, v kateri se je uveljavljalo prav navedeno, torej da so vsi zahtevani podatki pri organu prve stopnje v Excel tabeli in da je možna povsem enostavna filtracija oziroma priklic teh podatkov, do teh ključnih navedb tožeče stranke ni z ničemer opredelila in zato drugostopenjske odločbe v tem delu ni mogoče preizkusiti. Gre za ključno dejstvo, ki izkazuje možnost hitrega in enostavnega priklica zahtevanih podatkov iz evidence registriranih vozil. Nadalje se tožeča stranka sklicuje na sodbo Vrhovnega sodišča RS X Ips 338/2016, kjer je vrhovno sodišče spoznalo, da se vsi podatki v elektronski obliki, ki se hranijo oziroma obdelujejo v okviru določene podatkovne zbirke, nahajajo pri organu, ki s to zbirko razpolaga, pri čemer je ob uporabi računalniških orodij praviloma mogoče navedene podatke povezovati oziroma združevati in oblikovati v nove podatke oziroma informacije. Tožeča stranka predlaga, naj sodišče obe odločbi odpravi in vrne zadevo toženi stranki v ponovno odločanje, zahteva pa tudi povrnitev stroškov postopka, v primeru zamude z zakonskimi zamudnimi obrestmi.

4. Tožena stranka v odgovoru na tožbo navaja, da je bilo že ugotovljeno, da prvostopenjski organ ne izdeluje zbirnih statistik, ki bi vsebovale podatke, ki jih zahteva tožeča stranka oziroma bi morala za obstoj takšnega dokumenta dodatno naročiti zunanjemu pogodbenemu vzdrževalcu evidenco registriranih vozil in jo tudi plačati. V postopku dostopa do informacij javnega značaja organi niso dolžni angažirati zunanjih strokovnjakov in kupovati novih računalniških orodij. Tudi tožeča stranka se zaveda, da splošno računalniško znanje ne zadošča, zato o minimalnih stroških in minimalnem obsegu dela ni mogoče govoriti. Tega ne bi spremenil niti izvedenec računalniške stroke, ki ga predlaga tožeča stranka. Prvostopenjski organ ni zatrjeval, da pridobitev zahtevanih podatkov ni mogoča, ampak da so za priklic potrebna dodatna informacijska znanja, ki jih organ nima. Tožena stranka predlaga, naj sodišče tožbo zavrne.
5. Sodišče je v postopek pritegnilo tudi prvostopenjski organ kot stranko z interesom, ki v odgovoru na tožbo navaja, da podatkov ne more posredovati, ker

v takšni obliki z njimi ne razpolaga. Priprava podatkov v obliki, kot jo zahteva tožeča stranka, bi pomenilo ustvarjanje nove statistike, s katero prvostopenjski organ ne razpolaga. Podatkov ni mogoče enostavno in hitro priklicati, saj se evidenca registriranih vozil ne vodi v obliki Excelove tabele, ampak le-ta gostuje na strežniški infrastrukturi Ministrstva za javno upravo. Priprava novih zbirk ni mogoča z uporabo programa Excel, niti je ne more pripraviti povprečno usposobljen uporabnik programa Excel. Uporabniški programi kot je Excel sploh niso primerni za obdelavo in pripravo tolikšne količine podatkov. Prvostopenjski organ predlaga, naj sodišče tožbo zavrne.

6. Tožeča stranka v pripravljanih vlogah dodatno pojasnjuje svoja stališča in med drugim navaja, da je v evidenco v omejenem obsegu mogoče vpogledati ravno z uporabo funkcij Excel tabele, saj se tam podatki nahajajo v obliki Excel tabele, kar negira trditve tožene stranke in stranke z interesom, da je obseg baze prevelik za uporabo teh tabel. Stranka z interesom evidenco registriranih vozil vodi tudi v obliki Excel razpredelnic, v zvezi s čimer tožeča stranka prilaga izpis spletne strani Ministrstva za javno upravo, kjer se nahaja evidenca v Excel tabeli ter izpis vzorčne ene strani tako dostopne evidence v tej tabeli. Glede na dejstvo, da evidenca registriranih vozil obstoji očitno tudi v Excel obliki, so trditve tožene stranke in stranke z interesom o nezmožnosti uporabe Excel tabel neutemeljene. Tožeča stranka v nadaljevanju med drugim obsežno in natančno opisuje, na kakšen način bi se dalo s pomočjo Excel tabel priti do zaprosenih podatkov. Predlaga postavitev izvedenca računalniške stroke, ki bi lahko presodil, ali je glede na računalniški sistem organa mogoče pridobiti zahtevane podatke po predlogu tožeče stranke.

7. Pripravljano vlogo je vložila tudi stranka z interesom, ki v njej dodatno pojasnjuje svoja stališča.

K točki I izreka:

8. Tožba je utemeljena.
9. ZDIJZ v prvem odstavku 4. člena določa, da je informacija javnega značaja informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali drugega dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom ali pridobil od drugih oseb.
10. V obravnavanem primeru je med strankama sporno, ali je priklic informacij, kot jih je zahtevala tožeča stranka, ustvarjanje novega dokumenta ali pa gre za dokument, ki glede na način, kot ga je potrebno pridobiti iz računalniške baze, že obstaja. Vprašanje je, ali se lahko šteje, da obstaja zahtevani dokument že s tem, da ga je mogoče pridobiti na enostaven način s priklicem iz računalniške baze z ustreznimi napravami ter strokovnim znanjem. Po stališču Vrhovnega sodišča RS

v sodbi X Ips 338/2016 z dne 7. 2. 2018, na katero se sklicuje tudi tožeča stranka, mora organ prosilcu posredovati zahtevane informacije, ki jih je mogoče iz podatkovne zbirke pridobiti z uporabo tistih orodij, ki so za dostopanje do navedenih elektronskih podatkov na voljo in so sestavni del njihove običajne uporabe, lahko pa tudi omogoči, da prosilec sam uporabi navedena računalniška orodja za dostop do podatkovne zbirke. Tožeča stranka je že v pritožbi zoper prvostopenjsko odločbo navedla, kako bi po njenem mnenju bilo možno priti do zaprošenih podatkov na enostaven način iz računalniških evidenc. Navedla je, da glede na dejstvo, da se vsi podatki iz Evidence motornih vozil očitno nahajajo v obliki Excelovih preglednic kot izpis iz Evidence motornih vozil, naslovni organ ne bi imel težave prosilcu zagotoviti vpogleda v zaprošene podatke oziroma bi, v kolikor tega ni sposoben sam, lahko na stroške prosilca zagotovil, da se mu posreduje zahtevani del obstoječe evidence. Drugostopenjski organ se do predlaganega načina, kako priti do zaprošenih podatkov, ki jih je predlagala tožeča stranka, v svoji odločbi ni opredelil, s tem pa je drugostopenjska odločba v bistvenem delu tako pomanjkljivo obrazložena, da se je ne da preizkusiti. Tožeča stranka je v tožbi in pripravljajlnih vlogah zelo natančno in obsežno obrazložila, zakaj je po njenem mnenju do zaprošenih podatkov možno priti na enostaven način, oba organa se s tem sicer ne strinjata, vendar pa navedbe v odgovorih na tožbo ne morejo nadomestiti pomanjkljive obrazložitve odločbe.

11. V zvezi s postavljenim vprašanjem, kdaj gre za ustvarjanje novega dokumenta, sodišče meni, da če gre zgolj za priklic obstoječih podatkov iz računalniške baze, to ne pomeni ustvarjanje novega dokumenta, vendar le pod pogojem, če je to mogoče opraviti zelo enostavno in hitro, v nasprotnem primeru pa glede na določilo prvega odstavka 4. člena ZDIJZ zavezancu zares ni mogoče nalagati, da bi moral iz obstoječih dokumentov na zamuden način pridobivati podatke, ki jih v zahtevani obliki sicer nima. V obrazložitvi drugostopenjske odločbe, kot je bilo že navedeno, se drugostopenjski organ ni opredelil do najbolj bistvenega dela pritožbenih navedb, kjer je tožeča stranka predlagala, na kakšen način bi se po njenem mnenju dalo enostavno pridobiti zahtevane podatke.
12. Ker je drugostopenjska odločba v bistvenem delu pomanjkljivo obrazložena, to predstavlja bistveno kršitev pravil postopka in je glede na navedeno sodišče tožbi ugodilo in na podlagi 3. točke prvega odstavka 64. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) drugostopenjsko odločbo odpravilo in vrnilo zadevo toženi stranki v ponovno odločanje. Ker je sodišče že iz navedenega razloga odločbo odpravilo, se do drugih navedb strank v postopku ni opredeljevalo. V ponovljenem postopku bo treba glede na navedbe tožeče stranke o načinu pridobitve zaprošenih podatkov, ugotoviti, ali je na ta način zares možno zaprošene podatke pridobiti na način, ki ne bi pomenil nesorazmerno visokega dodatnega vložka časa in truda. Sodišče ni odpravilo odločbe zavezanca, ker je ugotovilo, da je pomanjkljiva obrazložitev drugostopenjskega organa. Tudi v tožbenem zahtevku je tožeča stranka predlagala, naj se zadeva vrne v ponovno

odločanje toženi stranki (torej Informacijskemu pooblaščenca) in ne zavezancu. Če se bo pri ponovnem odločanju izkazalo, da je treba prvostopenjsko odločbo odpraviti, bo to tako storila tožena stranka.

13. Sodišče je v navedeni zadevi odločilo na nejavni seji brez glavne obravnave, ker so se v skladu z 279.a členom Zakona o pravnem postopku vse stranke glavni obravnavi odpovedale in je zato na podlagi 279. a. člena ZPP odločilo na podlagi pisnih dokazov in ni izvedlo dokaza s postavitvijo izvedenca računalniške stroke.

K točki II izreka:

14. Ker je tožnik zahteval povrnitev stroškov postopka in je sodišče tožbi ugodilo in oba akta odpravilo, je presodilo, da mora tožena stranka skladno z določilom tretjega odstavka 25. člen ZUS-1 povrniti stroške postopka. V skladu z navedenim določilom se tožniku v upravnem sporu prisodi pavšalni znesek povračila stroškov skladno s Pravilnikom o povrnitvi stroškov tožniku v upravnem sporu. Določilo drugega odstavka 3. člena navedenega pravilnika določa, da če je bila zadeva rešena na seji in je tožnik v postopku imel pooblaščenca, ki je odvetnik, se mu priznajo stroški v višini 285 EUR, 4. člen tega pravilnika pa določa, da če je moral tožnik v postopku stvar dodatno pojasnjevati z obrazloženimi vlogami, se mu priznajo še stroški v višini 10% od zneskov, določenih v prejšnjem členu.

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 6. april 2023

Predsednica senata:
mag. Barbara Fajdiga, l.r.

Ta prepis je soglasen z izvirnikom
Podpis pristojne sodne osebe: